

02314

Qm - 07.
Stockholm
(Ret., smitt.)
E x E

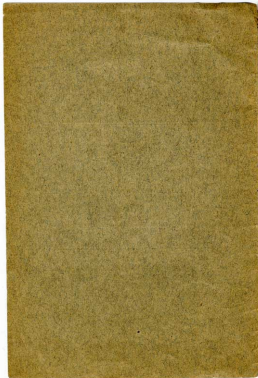
NÅGRA ORD

OM

DEN UTLÄNDSKA TURISTTRAFIKEN

AF

STOCKHOLM.

SVENSKA TURISTFÖRENINGENS
CIRKULÄR.

**Några ord om den utländska turist-
trafiken på Stockholm.**

Förord.

Lördagen den 12 Oktober 1895 afhölls i Stockholm på
inbjudning af Svenska Turistföreningen ett möte för dis-
kussion af frågan:

**»Hvad kan göras för hjälpe af den
utländska turisttrafiken på Stockholm?»**

Till detta möte hade inbjudits bland andra ett stort
antal representanter för de kretsar inom hufvudstaden, som
anses af ekonomiskt intresse af turisttrafikkens utveckling, så-
som dagbladsredaktörer samt innehafvare af hotell och färre-
stelskapsaktiebolagen m. fl.

Då det emellertid visade sig, att af dessa, med hvilka
man räknat i första rummet räddräga, endast ett fåtal in-
funnit sig, samt häraf otvetydigt framgick, att frågan
utomordentliga vigt ännu vare alltför litet inredd, föreslogs
på mötet utgifvandet af en broschyr, som kunde återvärdig
verka i sådana mån väckande.

Det är af denna anledning föreliggande orienterande
öfversigt af frågan härmed tillgänglig allmänheten.

Stockholm i November 1895.

Svenska Turistföreningens Styrelse.

1. Turistväsendets ekonomiska betydelse.

Att turistväsendets ekonomiska betydelse är överraskande stor framgår af följande siffror hemtade ur den utländska pressen.

Italien anser på sina turister skötta en årlig inkomst af mellan 300 och 400 millioner kronor.

I *Schweiz*, ett land icke större till yttnehåll än Småland och Västergötland tillsammans, beräknas officiellt såväl *hotellen* hafva en liknande inkomst af 100 millioner *francs*.

Förenta Staternas turister utfrå enligt dess finansministers beräkning årligen från landet omkring 100 millioner *dollars* eller i svenskt mynt närmare 400 millioner *kronor*.

Emellertid behöfver man icke vara synnerligen skarp-sinnig för att inse, att vi ännu blott stå inför turistrelsens början. Det kan ej dröja särdeles länge innan kommunikationskostnaderna öfver hela världen blifva högst betydligt nedsatta och resorna följaktligen så billiga, att ett fördubbelt antal människor mot nu kommer att bagagaa sig af det oföfverträffade bildnings- och rekreationsmedel, som resor erbjuda.

För närvarande räkna vi med millioner, då vi uppgöra turistväsendets ekonomiska statistik. Men den tid är icke synnerligen aflägsen, då vi få mäta de stora guldströmmar turistväsendet sätter i omlopp med milliarder.

2. Turistväsendets betydelse är utomlands allmänt erkänd.

I de flesta af världens länder har man numera fått ögonen öppna för de fördelar ett land kan skörda af att vara ett turistland. Men man har också kommit under fund med, att det icke är nog med att ett område har de naturliga förutsättningar, som fördras för att kunna locka till besök. Det kräfvos också ett energiskt och osföddligt arbete på landets bekantgörande inom turistverlden.

På flera ställen hållas därför då och då konferenser för rådslagsningar om gemensamma åtgärder. Hotellvärdar och kommunikationsbolag samt öfriga intresserade sluta sig tillsammans till *sammanslagningar för turisttrafikens höjande*. Rundliga osslag till reklamåtgärder lemnas af regeringarna, kommunerna och järnvägsbolagen. Tusentals broschyrer och reklamplakat utstyrda med verklig lyx spridas öfver hela världen i millicentals exemplar. Det råder en strid på lif och död mellan de olika länderna om hvem, som skall kunna skörda den mesta vinsten af turistguldets födande millioner.

En följd af allt detta är, att ett land, som icke arbetar för sin turisttrafik, numera osjyligt kan lifvas ett turistland, utan med säkerhet kommer att så småningom helt och hållet öfvergifvas af de till annat håll lockade turistkaravanen.

3. Om turisttrafiken i Sverige skall höjas, måste början göras med Stockholm.

Det stora förtälet af nutidens resande inriktar så sina resor att de utvälja vissa intressanta punkter, der

de slå sig ned för någon tid och göra detaljutflykter, under det att de öfverspringa de mellanliggande sträckorna så hastigt som möjligt. När det gäller att söka leda till sig turistströmmarna, är det därför mera praktiskt att i första rummet framhålla vissa första klassens turistplatser inom landet, än att splittra sig med breda skildringar af alla sevärda områden inom rikets gränser. För sitt taga ett exempel våga vi påstå, att det framhållande af en enda italiensk ort, som ligger i uttrycket *see Neapel* och sedan då har gjort mera för Italiens turisttrafik än alla broschyrer om dess olika landsdelar tillsammans.

Att Stockholm nu är en sådan plats, som, om man anstränger sig något litet, säkerligen skall kunna blifva en stad med turistiskt verblifvande är ej svårt att inse. Redan en blick på en karta öfver staden och dess omgifningar är egnad att sätta främlingen i förvåning. Hvar annatställe finner man en större stad omgifven af ett sådant intressant örike? Och så stadens obestridliga skönhet! Sjelfva den allsmäktige mr Cook, turistverldens nervas rorem, kallar den »Östersjöns drottning». Alla utlänningar, som besökt staden, prisa enstämningt dess behag och tilltalas lifligt af den glada hemotrefliga stämning, som hvilar öfver staden. Och slutligen har Stockholm sin obestridliga originalitet, och liksom »Wien bleib Wien» så är Stockholm *Stockholms* och ingenting annat, nordens romantiska metropol.

Får man så en gång turistströmmen till Stockholm går det lätt att få främlingarna ut äfven till de öfriga delarna af landet. Ty hvad af våra sevärheter kan icke inrymmas antingen under »*utflykter från Stockholms*» eller under »*resfärtsögar till och af färtsögar från Stockholms*»?

En särskild omständighet förtjenar ytterligare att tagas i betraktande. En stor sidogren af turistleden svämmar nu årligen ut öfver Norge. Det behöfves sannolikt icke mer än att frambålla Stockholm såsom den naturliga afslutningspunkten på en resa genom Norge, såsom det glada och kontrasterande efterspelet till Norges vildmarksnatur för att få kanske största delen af de Norge besökande utlänningarna att göra en afstickare till Sverige eller taga hemvägen genom detta land. Just såsom motsättning mot Norge, såsom någonting, som kan vara lockande äfven för den, som njutit af Norges skönhet, ha vi ingenting, som kan jämföras med hufvudstaden.

4. **Hvad betyder en ökad turisttrafik på Stockholm?**

Det torde icke vara föremålet att antaga, att turisttrafiken på Stockholm skulle genom lämpliga åtgärder kunna höjas så att staden årligen fåge besök af 40,000 utländska resande mer än nu.

Hvad skulle nu vara de ekonomiska följderna af detta?

Vi antaga att våra 40,000 resande uppehålla sig i medeltal 3 dygn i hufvudstaden och att de för logis och förtäring betala 10 kr. om dagen.

Våra hotell och restaurater skulle härigenom få en ökad intäkt af 1,200,000 kronor.

Antaga vi vidare, att af hvarje resande utgifves 5 kronor om dagen i inträdesafgifter till sevärtheter, för drockor, ångslupor och spårvagnar samt för utflykter inom staden och till omgifningarnas kosma vi till det resultat att egarna af dessa inrättningar få en res värd af tillsammans 600,000 kronor.

Förutsätta vi ytterligare, att ingen utlänning kommer till Stockholm utan att köpa några saker till minne

med sig desiffrån och ett härtill åtgår 10 kronor ha vi för våra fabriker och boder en liten recett af 400,000 kronor. Vi hafva då icke tagit i betraktande den medelbara vinst vår industri kommer att skörda genom den ökade kännedom om våra tillverkningar, som de hemvändande turisterna sprida öfver världen.

Lägga vi slutligen härtill, att få utländska turister torde komma till Stockholm och tillbaka igen utan att i biljettafgifter och vivre under vägen erlagga åtminstone 100 kronor, så är det lätt uträknadt, att landets vinst i öfrigt på den ökade trafikens skuld komma att afgöra 4,000,000 kronor.

Att ofvanstående beräkningar — under förutsättning att utgångssiffran 40,000 resande är riktig — icke äro höga torde framgå vid första ögonkastet. Beräkningarna äro endast 5 å 6 dagars vistelse i Sverige, men huru få turister resa så snabbt? Näppeligen utgör en Sverige besökande turist mindre än 200 kr. för sin resa inom landet, i synnerhet om man gör sitt till för att föra honom omkring till våra sevärdaste platser. Och om så är motsvarar en ökning i turistantalet af 40,000 personer en öhof inkomst för landet af 12 millioner.

Detta resultat kan helt visst uppås — om man bjuder till.

5. Hvad har Turistföreningen hittills uträttat?

Ehuru Turistföreningen icke såsom sin hufvuduppgift betraktat arbetet för de utländska turistströmmarnes hitledande — detta af skäl, hvartill vi framdeles återkomma — har föreningen likväl i förevarande afseende utfört ett ganska aktingsvärdt arbete.

Se här en öfversigt af föreningens »utrikes åtgärder».

1. Den första omsorgen har varit att anskaffa broschyrer på utländska språk särskildt författade med afsigt

att söka locka till resor i Sverige. I detta afseende har föreningen utgifvit 12 broschyrer i ett antal ex. af tillsammans omkring 40,000. Den förnämsta af dessa är ett litet elegant arbete om Stockholm på tyska (147 sidor text, 61 illustrationer). Under arbete äro ytterligare två broschyrer, deraf den ena öfver Stockholm på engelska.

2. Nästa åtgärd har varit att söka få dessa broschyrer på *förvaldligaste sätt* spridda. I första rummet har detta skett genom Sveriges konsulter på utrikes orter. Föreningens hemställan härom blef genom en cirkulärskrifvelse från Hans Exe. Utrikesministern anbefald i konsulernas åtanke, och föreningen har från de flesta konsulat emottagit artiga skrivelser, hvarest konsulterna förklara sig med nöje vilja vara föreningen behjelpliga äfven med spridningen af framtida publikationer.

Vidare hafva broschyrer utdelats till ett 30-tal utländska turistföreningar, med hvilka föreningen står i förbindelse samt till hotell och äggbölar, resebyråer och enskilda personer utomlands. Äfven alla i tidningstaxan upptagna europeiska, nordafrikanska och nordamerikanska tidningar, som ej äro rena facktidningar, hafva erhållit broschyrer och ett stort antal af dem har i sina spalter infört notiser, hvilket haft till följd att requisiitioner af dylika broschyrer ständigt från utlandet ingå.

3. Utställningar hafva hållits i Köpenhamn, Cassel, Schwetzingen, Chicago, Antwerpen m. s. ställen.

4. Tidningsartiklar om Sveriges sevärdheter äro på föreningens föranstaltande och under dess medverkan samt oftast illustrerade med föreningens klichéer införda i flera utländska illustrerade tidningar och tidskrifter.

5. Föredrag om Sverige, illustrerade af fotografier, hafva genom föreningens försorg hållits flerstädes i Tyskland, Österrike och Förenta staterna.

6. Fotografaförhöjningar och fotografoständningar äro utlagda

på flera ångbåtar och hotell samt hafva såsom gifva till-
ställt utländska turistföreningar. Föreningen har för
dess och andra liknande åtgärder utgifvit en summa
af sammanlagt 40,000 kr.

Hvad har en resultatet varit af allt detta? Hafva
de viktagna åtgärderna i någon mån visat sig verkamma
i det afsedda syftet?

Detta är en viktig fråga. Ty af svaret derpå beror
om man skall känna sig uppfördred till vidare ansträng-
ningar.

Vi anmärka till en början, att det varit först under
året 1894—95 som den egentliga spridningen af före-
ningens broschyrer egt rum. Se vi sedan på antalet
anmälde resande på Stockholms hotell under tiden Juni
—September (den egentliga turisttiden) under en följd
af år, fann vi att detta utgjorde

1887—27,581

1888—28,642

1889—27,992

1890—29,409

1891—27,721

1892—27,019

1893—28,842

1894—27,243

1895—33,667.

Av 1895 visar utlända en ökning mot föregående
år af 6,354 personer*. Att en icke obetydlig del
af ökningen är att tillskrifva Turistföreningens åtgär-

* Detta beror icke på, såsom man kunde vara fröstad att tro,
på de mätter, som under Augusti månad afhöles i Stockholm, ty
mättedeltagarnas belopp i allmänhet ej på hotellen, derifrån ofvan-
stående siffror äro hämnade, och ökningen visar sig lika afsevärd
äfvän under de sommarmånaderna, då några mätter ej egde rum.

der ligger i öppen dag. Ett annat bevis på att föreningsens åtgärder utomlands verkligen märkts finna vi uti en artikel benämnd »Die Hebung des Fremdenverkehrs, eine nationale Aufgabe» införd uti den ansedda tyska turisttidskriften »Der Tourist» för den 1 Aug. 1895. Artikeln klagar öfver att Tyskland hör till de få länder, som ännu icke insett frågans vägt, och jämför härmed »den energiska verksamhet, som utvecklas i Nordamerika, Sverige och Schweiz». »I Nordamerika och Schweiz är det», heter det vidare »de stora järnvägsbolagen, som i tiotusentals exemplar utskända luxuriösa utstyrda broschyrer, skrifna af vasa pennor och illustrerade med måstarhand. I Schweiz utmärker sig på liknande sätt Jura—Simplonjärnvägen — —. I Sverige är det den stora svenska turistföreningen, hvars publikationer utkomma på flera språk och likaledes äro prydda med förträffliga bilder.»

6. Är det Turistföreningen frågan i främsta rummet angår?

Det är en inom landet ganska utbredd åsigt, att Turistföreningen är den enda, som egentligen har med saken att skaffa. Flera gånger hafva artiklar varit synliga inom pressen, som behandlat frågan om hvad Turistföreningen gjort och icke gjort samt gifvit föreningen vinkar om huru den bör använda sina »stora inkomster» icke till att »i sina årsberättelser trycka en uppjö resoskildringar af ofta mycket ringa literärt värde» o. a. v. utan till att i stället helt och hållet egna sig åt utlandets bearbetande.

Det är därför af nöden att egna några ord åt en betraktelse af hvad Turistföreningen egentligen är.

Turistföreningen är en enskild förening, som till allra största delen består af personer, hvilka i främsta rummet vilja, att föreningens uppgift skall vara liksom den norska turistföreningens, ungdomens stärkande och härdande genom ett friskt vandringslif samt fosterlandskärlans väckande genom en innerligare beröring mellan land och folk.

Skulle föreningen icke i första hand tillgodose detta intresse, skulle föreningen ögonblickligen förlora mera än $\frac{3}{4}$ af sina ledamöter och följaktligen också $\frac{3}{4}$ af sina inkomster.

Å andra sidan är det rent af förvånande i hur ringa grad just de, som af turisttrafikens tänkande hafva ekonomiskt intresse, brytt sig om att genom inträde i föreningen gifva den sitt understöd. De hotellvärdar t. ex., som äro medlemmar, äro ganska lätt räknade.

Det är klart, att föreningens styrelse under sådana förhållanden, trots slett tillfälligt intresse för saken, icke ansett sig kunna disponera allt för stor del af sina inkomster på utländska reklamåtgärder.

Att föreningen ändå gjort så mycket, som den verkligen gjort, det bör skrivas på dess tjänstemäns konto, och att ännu så mycket återstår att göra det bör framhållas, icke för Turistföreningen, utan för dem, i hvars ekonomiska intresse det ligger att åstadkomma ett uppsving i turisttröskeln, men som nu genom oförklarlig brist på förutsättande eller af oförlåtlig lojhet underlåta att vidtaga de åtgärder, hvarigenom dessa bättre konjunkturer skulle framkallas.

Turistföreningen har visat, att den insett frågans vikt. Den har gjort mera än säkerligen någon annan turistförening i världen för att öka den utländska turisttrafiken i sitt land. Men det är på tiden, att det blir

erkända, icke blott att föreningens verksamhet i detta hänseende är allmännyttig och värd understödd, utan äfven att turisttrafikens höjande för stora klasser af folket är en affär och att det följaktligen i främsta rummet är dessa klasser, som böra tillskjuta de för affärens genomförande nödiga medlen.

Enligt den officiella »Berichte über Handel und Industrie der Schweiz im Jahre 1894» beräknas ensamt de schweiziska hotellens i årliga reklamer utgifva tillsammans öfver 2 millioner francs. Hic ses grafiar sig en hotellvärd, om det gäller att betala 3 kronor i årsavgift till Turistföreningen för att derigenom understödja dess utländska reklamverksamhet.

Det är i detta afseende vår allmänhet behöfver väckas. Det är insigten om att hvad man utgifver för en planmessig och klokt anordnad turistreklam icke är bortkastade penningar utan ett utsläde, som kommer att bära god frukt, som behöfver framhållas. Det är våra hotell, restauranter och föreläsarestablissemang, våra ångbåts- och ångsluparederier, våra järnvägs- och spårvagnsbölag, våra hyrkuskar och åkare, våra banker, myntreclare, fabrikanter och återförsäljare af en hel del varor, som böra lära sig inse, att de skörda största vinsten, icke genom att blodtörstigt slitas om den kundkrets, som finnes, utan genom att med förenade krafter söka tillföra hela landet en ny penningestark publik.

Skall arbetet för Sveriges utvecklande till ett turistland kunna bedrivas med den kraft och energi, som äro nödvändiga för att landet deraf skall skörda den vinst, som med rätta bör tillkomma det, då är det nödvändigt, att alla de, hvilkas ekonomiska intressen berövas af turisttrafiken, stå sig tillsammans till personliga systematiska åtgärder.

7. Hvad bør göras?

Om riktigheten af hvad vi nu anfört medgifves och detta medgifvande utvecklar sig till en önskan att handla, synes oss följande vara det bästa sättet att gå tillväga.

Genom tillskott af alla af turisttrafiken ekonomiskt intresserade — dervid tillskottets storlek bestämmes efter intressets storlek — bildas en fond. Denna förvaltas och disponeras af en verkställande komité sammansatt af representanter för de olika intressegrupperna. Turistföreningens styrelse är härvid rådgivande myndighet med rätt att själf väcka förslag och åtaga sig, om den godkänner beslutade åtgärder, att genom sin expedition verkställa desamma. Härtill torde föreningen genom sin erfarenhet och sina vidsträckt utländska förbindelser vara synnerligen lämplig på samma gång föreningens medverkan blifvo en borgen för fondens användande efter opartiska grunder.

Är så maskineriet en gång färdigt så är ej svårt att finna praktiska sätt att arbeta på. Se här några förslag.

1. I första rummet komma broschyver. Världen bör öfversättas med broschyver och anslag, så att hvart man kommer man möter det påstendat i ord och bild, i färg och trycksvärta att Sverige är ett turistland och Stockholm en af Europas skönaste städer.

2. Utländska publicister inbjudas till resor i Sverige mot vilkor att de skriva skildringar om landet i sina tidningar. I sammanhang härmed erinra vi hursom den populäre italienska reseskildraren de Amicis, hvilkens böcker öfversättas till ett stort antal språk och utkomma i väldiga upplagor, på Turistföreningens förfrågan gifvit ett halft löfte att besöka Sverige, om han

blir dertill inbjuden. Af stor betydelse vore också, såsom af Professor Torelius framställt på Turistföreningens möte, om man kunde lyckas få den internationella presskongressen samlad till möte i Stockholm 1897, då det nämligen är att hoppas, att de utländska publicisterna komma att i sina referat äfven egna en beskrifning åt hufvudstaden och dess sevärdheter.

3. Det finnes på öfvermånga ställen utomlands, såväl i gamla som nya världen, en del svenska affärer, särskildt bokhandlare, hvilka af intresse för fäderneslandet gjort sin affär till en slags samlingspunkt för svenska intressen. Man skulle säkerligen ganska lätt kunna utveckla dessa till föreläsningspunkter för Turistföreningen, till resbyråer och försäljningsställen för biljetter till resor i Sverige o. s. v. Härigenom kunde man kanske åstadkomma en så vitt säga mera personlig bearbetning af den utländska turistvärlden, hvilket är af stor vikt.

Föreningen umgås för närvarande med planen att till en början i New York inrätta en dylik byrå och har från sakkunnigt håll erfaren, att saken säkerligen ganska lätt skall kunna realiseras.

I sammanhang härmed förtjnar ett af Kapten Wallenberg på Turistföreningens möte framställt förslag att tagas i allvarligt öfvervägande. Detta förslag gick derpå ut, att man skulle begagna sig af de nordligare transatlantiska ångbåtsliniernas intresse att få passagerare till att få dem att verka för resor i Sverige. Det är nämligen klart, att den amerikanska turistströmmen till Sverige skulle komma att förträdesvis begagna sig af dessa linjer. De amerikanska turisterna låta lätt leda sig, och de stora oceanbolagen äga ett vidt utgreddt nät af driftiga agenter, hvadan en förbindelse med

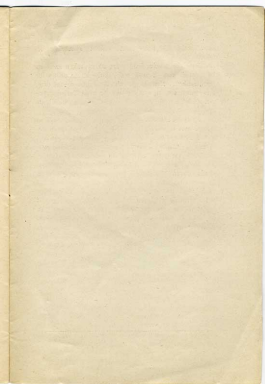
dessas belag säkerligen skulle visa sig synnerligen effektiv.

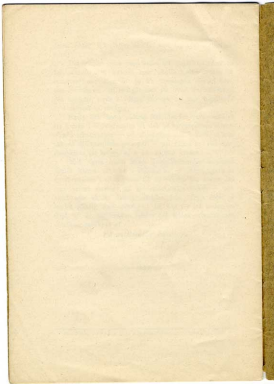
Det skulle icke vara svårt att uppräknas ännu en hel mängd sätt, hvarpå man skulle kunna arbeta för turisttrafiken. Men af de nu föreslagna och af dem, som omnämnts vid redogörelsen för hvad Turistföreningen utträttat, torde klarligen framgå, att man ingalunda är i saknad af utvägar.

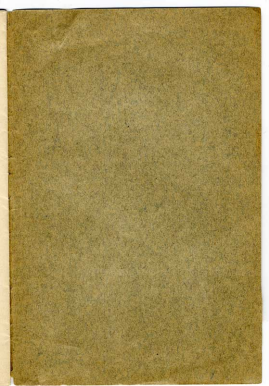
Skall det under sådana förhållanden vara möjligt att kunna i hufvudstaden få den af turisttrafiken intresserade allmänheten — en allmänhet, som säkerligen kan räknas till tusentals personer — att några år i rad sammanskjuta ett belopp af t. ex. 25,000 kronor?

Med detta samst hvad Turistföreningen möjligen skulle kunna utverka i statsanslag — såsom egare af de förnämsta trafikledningarna till Stockholm har staten ett rent privat intresse af att understödja saken — och hvad som skulle kunna erhållas från öfriga delar af landet skulle man sannolikt ha nog för att under en följd af år tillförsäkra landet den årliga extrainkomsten vi ofvan beräknat af

12 millioner kronor.

Användas som inträde i Svenska Turistföreningen
eller meddelat på eller meddelat brykört till Svenska
Turistföreningens expedition, Fredsgatan 28, Stockholm.

Medlemsavgiften är ordinarie tre kronor om
året eller ett hundra kronor en gång för alla.

JEAN JARRELL
BOKFÖR